Súd:	Krajský súd Prešov
Spisová značka:	12Co/38/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8117223296
Dátum vydania rozhodnutia:	26. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Karol Krochta
ECLI:	ECLI:SK:KSPO:2023:8117223296.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochtu a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX D. C., zastúpeného Advokátskou kanceláriou Hopferova s.r.o., so sídlom Bajzova 2, 040 01 Košice, IČO: 47 254 220 proti žalovanému: E. F., G. H. I. E. F., E. E. A. X, XXX XX J., K.: XX XXX XXX, o náhradu škody a zaplatenie nemajetkovej ujmy, o odvolaní strán sporu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 19C/48/2017-370 z 19.11.2020 takto

r o z h o d o l :

I. Potvrdzuje rozsudok v I. vyhovujúcom výroku.

II. Mení rozsudok v II. zamietajúcom výroku okrem časti týkajúcej sa nároku na náhradu nemajetkovej ujmy tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi ešte sumu 82,20 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5% od 07.11.2017 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej zamietnutej časti týkajúcej sa nároku na náhradu škody spočívajúcej v náhrade nákladov za právne služby rozsudok potvrdzuje.

III. Žalovanému priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

IV. Žiadna zo strán nemá na náhradu trov dovolacieho konania právo.

o d ô v o d n e n i e :

1. V záhlaví tohto rozhodnutia identifikovaným rozsudkom (v tomto spore už v poradí druhým) súd prvej inštancie I. výrokom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 82,20 Eur s 5% ročným úrokom z omeškania od 07.11.2017 do zaplatenia; II. výrokom žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a III. súvisiacim výrokom o trovách konania rozhodol tak, že stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Učinil tak po tom, ako mu bol jeho skorší rozsudok na odvolanie žalobcu v časti zamietnutia žaloby o zaplatenie sumy 16.165,-Eur s prísl., ktorá mala predstavovať škodu z jeho strany zložených preddavkov vo výške 8.380,- Eur a 7.785,- Eur na kúpu nehnuteľností, ku ktorej nikdy v dôsledku trestného činu nedošlo, odvolacím súdom potvrdený a vo zvyšnej časti týkajúcej sa nároku žalobcu na náhradu nákladov vo výške 900,-Eur za právne služby poskytnuté žalobcovi jeho advokátom v trestnom konaní a v časti uplatnenej nemajetkovej ujmy vo výške 1.000,-Eur, odvolacím súdom zrušený, súčasne bol na odvolanie žalovaného zrušený aj výrok o trovách konania (ten by bol ako súvisiaci výrok zrušený aj bez odvolania žalovaného). Odvolací súd uzavrel, že v súdenej veci bol nepochybne indikovaný nesprávny úradný postup policajných orgánov, opierajúc sa o výsledky vybavenia žiadosti o preskúmanie postupu policajta z XX.XX.XXXX, v ktorej zo strany oprávneného subjektu - prokurátora - bol konštatovaný

prieťah vo veci začatia trestného stíhania. V časti náhrady škody zahŕňajúcej náhradu trov konania podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie nevenoval dostatočnú pozornosť na prvom mieste otázke, či trovy trestného konania súviseli priamo s nesprávnym úradným postupom policajných orgánov, a následne, v prípade kladného zistenia i otázke ich účelnosti a výšky. Pri rozhodovaní o nemajetkovej ujme sa pre zmenu súd prvej inštancie neriadil východiskami v tomto smere danými ustálenou rozhodovacou praxou, pričom rozhodnutie v tomto smere bolo aj nepreskúmateľné. Výsluch žalobcom navrhnutého svedka L., bol z pohľadu meritórneho skutkového a právneho kontextu veci významné. Samotná škoda uplatňovaná v tomto spore mala vzniknúť v dôsledku nesprávneho úradného postupu policajných orgánov, podľa žalobcu spočívajúceho v porušení povinností urobiť úkon a vydať rozhodnutie v lehote stanovenej trestným poriadkom, v konečnom dôsledku znamenajúcim zmarenie možnosti odhaliť konkrétneho páchateľa trestného činu, ktorého obeťou sa stal žalobca, pričom nečinnosť policajných orgánov bola skonštatovaná dozorovým prokurátorom. Potom v časti nároku na náhradu trov konania uznal za oprávnenú odmenu iba za úkon právnej služby prevzatie a príprava zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom z 19.06.2015 vo výške žalobcom žiadaných 60,11Eur za jeden úkon právnej služby, zohľadňujúc tzv. zásadu ne ultra petitum, hoc by podľa advokátskej tarify žalobcovi patrila vyššie odmena za jeden úkon, ku čomu priznal žalobcovi aj 8,39 Eur titulom režijného paušálu, to všetko navýšil o DPH v sadze 20%, čo predstavuje priznanú sumu 82,20 Eur. Mal za to, že iba tento úkon právnej pomoci bol vykonaný v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom žalovaného, u ostatných príčinná súvislosť absentovala, lebo boli vykonané po začatí trestného stíhania uznesením z 01.07.2015 (žiadosť o prešetrenie postupu policajta z 25.06.2015 bola odoslaná 31.07.2015, teda až po začatí trestného stíhania), resp. k poradám s klientom nebol preukázaný relevantný dôkaz o ich vykonaní, ktoré navyše považuje sa súčasť úkonu, pri ktorom sa táto porada uskutočňuje. K námietke žalovanej strany o nepredložení dôkazu o úhrade tejto sumy, vychádzal z domnienky, že žalobca ju advokátke iste zaplatil, inak by ju vystavil tomu, že by boli z jej strany nezákonné uplatňované a zdaňované. Pokiaľ išlo o náhradu nemajetkovej ujmy, prokurátorom zistený prieťah polície v trestnom konaní považoval za nesprávny úradný postup, no jeho zistenia a predovšetkým jeho vysvetlenie vzniku prieťahov (zložité zisťovanie miestnej príslušnosti a nejasná právna úprava ku zisťovaniu údajov od mobilných operátorov) považoval za dostatočné a objektivizujúce samotný postup polície a ktorý ani sám nevyhodnotil ako závažné pochybenia. Okrem toho v tejto časti mal za to, že niet príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a nemajetkovou ujmou a ani z dôkazov vykonaných na návrh žalobcu (jeho výsluch, čestné vyhlásenie jeho manželky a výpoveď svedka L.), nevyplynulo k akým následkom v dôsledku nesprávneho úradného postupu došlo v jeho doterajšom živote a v prostredí. Žalobca stratil dôveru v políciu, lebo nebol zistený páchateľ trestného činu. V tomto žalobcovi taktiež vytýka neobozretnosť v jeho konaní. Pri trovách konania vzhliadol dôvody hodné osobitného zreteľa, ktorými v tomto spore boli osobné, zárobkové a majetkové pomery žalobcu ako i to, že žalovaným je štátny orgán, ktorého zastupoval jeho zamestnanec, čo predstavuje jeho pracovný výkon. Takto ustálený skutkový stav po právnej stránke posúdil podľa § 3 ods. 1, ods. 2, § 9 ods. 1, 3, 4, § 17 ods. 1 - 4, § 18 ods. 1 - 3 zák. č. 514/2003 Z.z. ako aj vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“); výrok o trovách konania podľa ustanovenia § 257 CSP.

3. Tento rozsudok včas podanými odvolaniami napadli obe strany.

4. Žalobca, ako to vyplýva z obsahu jeho odvolania, ako i konečného odvolacieho návrhu, označený rozsudok napadol v II. zamietavom výroku, poukazujúc na odvolacie dôvody uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. d/, e/, f/, h/ CSP (iná vada - nepreskúmateľnosť, nevykonanie navrhnutých dôkazov, nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci). V časti nepriznania náhrady nemajetkovej ujmy svoju odvolaciu argumentáciu postavil na presvedčení, že preukázal všetky predpoklady pre jej priznanie, t.j. nesprávny úradný postup, vznik ujmy, a existenciu príčinnej súvislosti medzi nimi. Jemu vzniknutú ujmu nemožno odstrániť, možno ju iba kompenzovať. Samotné prieťahy v trestnom konaní mali jednoznačne za následok zásah do jeho práv na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Bolo zasiahnuté do jeho osobného a rodinného života, čo preukázal svojou výpoveďou, výpoveďou svedka L. a čestným vyhlásením svojej manželky. Neprimeraná dĺžka konania znamená pre sťažovateľa samotnú morálnu ujmu a žiadne ďalšie dôkazy sa v tomto už zásadne nevyžadujú, tu poukazujúc na ustálenú judikatúru ESĽP. V časti nepriznania trov konania poukázal na to, že do spisu predložil ich vyčíslenie a vyjadril nesúhlas s tým, ako ich účelovosť a výšku posúdil súd, lebo samotným začatím trestného konania nemohlo dôjsť k vymazaniu vzniknutých prieťahov a vyčíslené trovy boli vynaložené v konaní, v ktorom došlo ku prieťahom. K nepriznaniu náhrady za žiadosť o prešetrenie postupu policajta uviedol, že práve

táto žiadosť smerovala k prešetreniu prieťahov a výsledok jej prešetrenia je podkladom pre toto konanie. Príčinná súvislosť je teda zrejmá. Jeho výsluch, za ktorý tiež nebola priznaná náhrada trov, je jedným zo základných úkonov v trestnom konaní, teda v konaní v ktorom boli spôsobené prieťahy. Uplatnil si náhradu podľa tarifnej, nie zmluvnej odmeny, ktorú treba potom považovať za účelne vynaložené náklady. Rozhodnutie súdu v zamietavej časti považuje taktiež za nepreskúmateľné. Navrhol zmenu rozsudku a priznanie mu aj zvyšného ním uplatneného nároku.

5. Žalovaný označený rozsudok napadol v I. vyhovujúcom a III. súvisiacom výroku o trovách konania, poukazujúc na odvolacie dôvody uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. d/, f/, h/ CSP (iná vada - nepreskúmateľnosť, nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci). Na prvom mieste žalovaný poukázal na to, že v predmetnom prípade dozorový prokurátor skonštatoval, že postup vyšetrovateľa bol zákonný a správny, a teda, že nedošlo ku nesprávnemu úradnému postupu. Žalobca nepreukázal nesprávny úradný postup, škodu a príčinnú súvislosť s tým, že v časti náhrady trov konania žalobca v spore nepredložil ani žiaden dôkaz o ich úhrade svojmu právnemu zástupcovi a ani o tom, že ten je platcom DPH. Navyše návrhy na dokazovanie neboli zo strany žalobcu uplatnené včas. Pokiaľ ide o trovy konania súdu prvej inštancie vytkol, že žiadnym spôsobom neprihliadol a nezohľadnil jeho úspech v spore s tým, že si uplatnil iba náhradu cestovných výdavkov za účasť na pojednávaniach pričom v odôvodnení rozhodnutia nie sú presvedčivo a náležite označené dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré aplikoval § 257 CSP. Celkovo rozhodnutie súdu vzhľadom na niekoľko protirečivých úvah, považuje za nepreskúmateľné. Navrhol rozsudok v ním napadnutej časti zmeniť a žalobu zamietnuť a uplatnil trovy konania.

6. Žalovaný vo svojej odvolacej replike na odvolanie žalobcu upriamil na tú skutočnosť, že náhrada nemajetkovej umy v peniazoch prichádza do úvahy iba v prípade, ak je zrejmé, že samotné konštatovanie porušenia práv nie je dostačujúcou formou satisfakcie s tým, že zopakoval, že zo strany žalobcu nebol v spore predložený dôkaz o úhrade trov právneho zastúpenia. Uvedené rovnako zopakoval vo svojej duplike k odvolacej replike žalobcu.

7. Žalobca vo svojej odvolacej replike na odvolanie žalovaného upriamil na to, že existencie nesprávne úradného postupu bola potvrdená v prvom rozsudku odvolacieho súdu s tým, že nárok na náhradu škody a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vychádzajú z toho istého protiprávneho konania, no nemajetková ujma v peniazoch nie je závislá na tom, či došlo k naplneniu podmienok zodpovednosti za majetkovú škodu. Samotné prieťahy sú zásahom do jeho práv. Dôkazy predložil na výzvu súdu prvej inštancie. Vyčíslené trovy boli vynaložené v konaní, v ktorom došlo k nesprávnemu úradnému postupu a v jeho súvislosti a uplatnil si iba náhradu účelných a dôvodne vynaložených trov.

8. Žalobca vo svojej odvolacej duplike k odvolacej replike žalovaného upriamil na tú skutočnosť, že priznanie ním uplatňovanej nemajetkovej umy bude mať skôr povahu symbolickej satisfakcie s tým, jednotlivé úkony právnej služby vyplývajú z pripojeného trestného spisu, odmena za nich bola vyúčtovaná v súlade s príslušnou vyhláškou, boli vynaložené v súvislosti s nesprávnym úradným postupom a ich úhrada bola veriteľom potvrdená. Rovnaké platí i pre žalobcovu tripliku ku odvolaniu žalovaného.

9. O odvolaniach strán voči napadnutému rozsudku súdu prvej inštancie rozhodol odvolací súd svojim druhým rozsudkom č. k. 12Co/10/2021-436 z 13.05.2021, tak že napadnutý rozsudok v zamietavom výroku II. potvrdil, vo vyhovujúcom výroku I. zmenil tak, že žalobu zamietol a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

10. Na dovolanie žalobcu proti druhému rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd svojim rozsudkom sp. zn. 5Cdo/188/2021 z 30.11.2022 dovolanie žalobcu proti rozsudku odvolacieho súdu, v časti potvrdzujúceho výroku I., týkajúceho sa náhrady nemajetkovej ujmy, zamietol (I.) a vo zvyšnej časti výroku I., vo výroku II. a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie (II.). Konštatoval, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v časti týkajúcej sa žalobcovi nepriznanej náhrady titulom nemajetkovej ujmy treba považovať za súladné so stabilizovanou judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky ako aj judikatúry ESĽP a za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Z konštantnej judikatúry

(napríklad z rozhodnutí NS SR sp. zn. 5Cdo/232/2021, 5Cdo/6/2022) vyplýva, že nárok na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy nemožno vyvodiť už zo samotnej existencie nesprávneho úradného postupu, bez zreteľa na následky dopadu vzniknutej ujmy na jednotlivé stránky života dotknutej osoby, závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo. Zbytočné prieťahy v konaní poškodeného nepochybne znamenajú samé o sebe pre poškodeného určitú imateriálnu ujmu, to však poškodeného nezbavuje povinnosti preukázať, v prípade uplatňovania jej peňažnej náhrady, vznik tejto nemajetkovej ujmy v jednotlivých oblastiach života a intenzitu zásahu, ako aj to, že ba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočne účinným a efektívnym prostriedkom na vyváženie, či zmiernenie tejto vzniknutej ujmy. Je na poškodenom, aby svoje tvrdenia o existencii relevantných skutočností, ktoré umocňujú hĺbku zásahu alebo významne ovplyvňujú jeho životnú situáciu, hodnoverne preukázal. Nesprávny úradný postup nemožno považovať bez ďalšieho za konanie, v dôsledku ktorého by žalobcovi automaticky prináležal nárok na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy. Za stavu, že žalobca nepreukázal vznik konkrétnych nepriaznivých následkov, ktoré mu mali v súvislosti s nesprávnym úradným postupom vzniknúť, jeho všeobecné tvrdenia v tomto smere zostali v konaní dôkazne nepodložené. Dovolanie žalobcu, týkajúce sa potvrdzujúceho výroku I., týkajúceho sa náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 448 CSP bolo preto ako nedôvodné zamietnuté. Vo zvyšnej časti, týkajúcej sa nároku žalobcu titulom náhrady nákladov za poskytnuté právne služby v trestnom konaní však bolo vyhodnotené skoršie rozhodnutie odvolacieho súdu ako nepreskúmateľné, resp. vyhodnotenie skutkového stavu o zaplatení advokátskych trov označené za rozporné s obsahom spisu. V tejto zrušenej časti dovolací súd konštatoval, že závery odvolacieho súdu nemajú dostatočnú oporu v zistení rozhodujúcich skutkových okolností a ani právne posúdenie nemožno považovať za zohľadňujúce relevantné okolnosti prejednávanej veci, čím došlo k procesnej vade podľa § 420 písm. f) CSP.

11. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania boli podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými osobami (§ 359 CSP), prejednal odvolania podané sporovými stranami v časti, v ktorej bolo skoršie rozhodnutie odvolacieho súdu č.k. 12Co/10/2021-436 z 13.05.2021 zrušené (t. j. čo do nároku na náhradu nákladov vo výške 900,- Eur za právne služby poskytnuté žalobcovi jeho advokátom v trestnom konaní a čo do nároku na náhradu trov konania) a preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378 a nasl. CSP. Pri preskúmavaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený tento rozsudok preskúmavať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní a súčasne bol podľa § 455 CSP viazaný aj právnym názorom dovolacieho súdu vyslovenom v predmetnej veci. Pretože rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, odvolací súd uverejnil v zákonom stanovenej lehote miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajského súdu v Prešove, súčasne uvedené oznámil i elektronicky právnej zástupkyni žalobcu (§ 378 ods. 2, § 219 ods. 1, 3 CSP). Po prieskume napadnutého rozhodnutia podľa vyššie uvedených zásad (§ 379, § 380 ods. 1, 2 CSP) dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné a odvolanie žalovaného dôvodné nie je, z dôvodu ktorého boli splnené podmienky pre čiastočné potvrdenie rozhodnutia (§ 387 ods. 1 CSP) ako i pre jeho čiastočnú zmenu (§ 388 CSP).

12. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v odvolacom konaní v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

13. Odvolací súd tak v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietanou inou vadou - nepreskúmateľnosťou, nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením veci, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (ku tomu pozri napr. Ústavný súd SR, sp. zn. II.ÚS 78/05).

14. Strany namietali nepreskúmateľnosť rozsudku, čo podľa nich zakladá inú vadu konania. Tu odvolací súd uvádza, že nepreskúmateľnosť rozsudku možno subsumovať iba pod odvolací dôvod uvedený v § 365 ods. 1 písm. /b CSP - porušenie práva na spravodlivý proces, a nie pod odvolací

dôvod uvedený v § 365 ods. 1 písm. d/ CSP - inú vadu, lebo tento odvolací dôvod dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (napr. nesprávne realizovanie manudukačnej povinnosti súdu, vykonanie nezákonne získaného dôkazu, porušenie povinnosti viazanosti súdu iným rozhodnutím), pričom jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, nie zmätočnosť súdneho rozhodnutia.

15. Hodnotenie dôkazov v zmysle ustanovenia § 191 CSP je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiaca úvaha súdu pritom ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Pritom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

16. Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, sa rozumie taký výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúcemu z ustanovenia § 191 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli strany. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie v prípade, ak by zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplynuli, alebo inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že pri hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti je logický rozpor, alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje hore uvedenému zákonnému ustanoveniu. Odvolacím dôvodom podľa ustanovenia § 365 ods. písm. f/ CSP je možné teda napadnúť výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, nesprávnosť ktorého možno usudzovať len zo spôsobu, ako k nemu súd dospel. Ak nie je možné súdu v tomto smere vytknúť žiadne pochybenie, nie je možné ani polemizovať s jeho skutkovými závermi.

17. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP o nesprávnom právnom posúdení veci odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

18. Potom, ako rozsudkom súdu prvej inštancie č. k. 19C/48/2017-223 zo 14.10.2019 v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu č. k. 12Co/16/2020-293 z 18.06.2020 bolo právoplatne rozhodnuté o zamietnutí žaloby v časti o zaplatenie náhrady škody v sume 16.165,- Eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 07.11.2017 do zaplatenia a rozsudkom súdu prvej inštancie č. k. 19C/48/2017-370 z 19.11.2020 v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu č. k. 12Co/10/2021-436 z 13.05.2021 právoplatne rozhodnuté o zamietnutí žaloby ohľadne nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, keďže dovolanie žalobcu bolo v tejto časti zamietnuté rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/188/2021 z 30.11.2022, zostal prametom sporu už len nárok žalobcu na náhradu škody spočívajúcej v trovách právneho zastúpenia súvisiacich s nesprávnym úradným postupom policajných orgánov v trestnej veci vedenej pod L.: M./X-XXX-XX-XXXX, L.: M./X-XXX-XX-XXXX N. L.: M./X-XXX-XX-XXXX vo výške 900,-Eur, v ktorej žalobca vystupoval ako poškodený, a to v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. Nesprávny úradný postup žalobca videl v porušení povinnosti policajných orgánov v zákonom stanovenej lehote urobiť úkon a vydať rozhodnutie, v dôsledku čoho došlo k zmareniu vykonania niektorých úkonov potrebných pre odhalenie konkrétneho páchateľa trestného činu, ktorého obeťou sa stal žalobca.

19. Pre vznik zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je nevyhnutné splnenie troch základných podmienok: 1/ nesprávny úradný postup štátneho orgánu, 2/ vznik škody a 3/ príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Podmienkou vzniku

zodpovednosti štátu za škodu je tak existencia škody, ktorá sa prejaví zmenšením majetku poškodeného (žalobcu), ktorého v tomto smere zaťažuje dôkazné bremeno.

20. V súdenej veci vychádzajúc z výsledkov vybavenia žiadosti o preskúmanie postupu policajta zo 04.09.2015, bol zo strany oprávneného subjektu - prokurátora - konštatovaný prieťah vo veci začatia trestného stíhania, teda bol nepochybne indikovaný nesprávny úradný postup policajných orgánov (k tomu pozri napr. analogicky rozhodnutie Ústavný súd SR, sp. zn. II. ÚS 383/2015). Od uvedeného záveru, aj napriek jeho tvrdošijnému odmietaniu, v tomto smere zrejme vychádzajúc z mylnej interpretácii § 9 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z. zo strany žalovaného, niet racionálneho dôvodu odchýliť sa ani v tomto rozhodnutí.

21. Nárok na náhradu škody v časti týkajúcej sa náhrady trov trestného konania bol v pôvodne podanej žalobe vyčíslený sumou 900,-Eur. Na základe výzvy súdu prvej inštancie, po prvom rozhodnutí odvolacieho súdu, žalobca predložil nedatované vyúčtovanie trov právneho zastúpenia podľa advokátskej tarify v celkovej sume 657,97 Eur s DPH vypracované jeho právnym zástupcom, ktorého súčasťou je potvrdenie o zaplatení zálohy žalobcom vo výške 900,-Eur dňa 19.06.2015. Žalovaná strana následne v priebehu sporu namietala nepredloženie relevantného dôkazu o zaplatení trov právneho zastúpenia a platcovstva DPH zo strany právneho zástupcu. Okrem toho bolo namietané i nepreukázanie účelnosti jednotlivých úkonov ako i to, či jednotlivé úkony priamo súviseli s nesprávnym úradným postupom.

22. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, a síce ktoré úkony boli v trestnej veci týkajúcej sa žalobcu jeho právnym zástupcom poskytnuté a vyúčtované, ako aj že právna zástupkyňa žalobcu v ňom potvrdila, že žalobca dňa 19.06.2015 potvrdil zaplatenie zálohy vo výške 900,- Eur, čo súd prvej inštancie primerane opísal v bode 34. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Súd prvej inštancie tiež okrem ďalšieho skutkovo zistil, že k povereniu advokátskej kancelárie zastupovaním došlo 19.06.2015, za čo si bol právny zástupca žalobcu oprávnený vyúčtovať odmenu za úkon právnej služby - prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom a tiež že žiadosťou datovanou 25.06.2015, odoslanou 31.07.2015 podal žalobca na M. A. A. sťažnosť o preskúmanie postupu policajta v ním iniciovanom trestnom konaní.

23. Pre právne posúdenie zostávajúceho nároku je podstatné, že pre účely náhrady škody za zodpovednosť štátu treba za účelne vynaložené náklady právneho zastúpenia považovať náklady v rozsahu tarifnej odmeny, ak tieto trovy konania priamo súviseli s nesprávnym úradným postupom tak, ako to v napadnutom rozsudku súd prvej inštancie vecne správne odvíjal od § 18 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., na základe čoho v bode 52. odôvodnenia rozsudku konštatoval, že trovy právneho zastúpenia za vyúčtované úkony právnej služby sú dôvodné len v prípade existencie príčinnej súvislosti medzi nimi a nesprávnym úradným postupom polície. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že tieto podmienky sú naplnené pri úkone prevzatia a prípravy zastúpenia vrátane prvej porady s klientom dňa 19.06.2015, pričom na rozdiel od jeho právneho záveru zastáva názor, že tieto podmienky sú naplnené aj pri úkone príprava a podanie žiadosti o preskúmanie postupu policajta dňa 31.07.2015 a to napriek tomu, že už 01.07.2015 došlo M. F. A. G., M. C. A. A. k vydaniu uznesenia o začatí trestného stíhania. Pri tomto závere je totiž nutné zohľadniť § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. citovaný v bode 40. napadnutého rozsudku, a síce že pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu vyšetrovateľa Policajného zboru, povereného príslušníka Policajného zboru, vyšetrovateľa finančnej správy alebo povereného pracovníka finančnej správy spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prieťahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia žiadosti o preskúmanie postupu vyšetrovateľa Policajného zboru, povereného príslušníka Policajného zboru, vyšetrovateľa finančnej správy alebo povereného pracovníka finančnej správy prokurátorom. To znamená, že bez podania tejto žiadosti žalobcom a bez výsledku jej prešetrenia by nebolo možné vyhodnotiť postup príslušného policajného orgánu ako nesprávny v zmysle § 9 citovaného zákona, teda že jej podanie je „conditio sine qua non“ vzniku nárokov plynúcich na podklade zákona č. 514/2003 Z. z. Preto aj pri tomto úkone právnej služby je podľa názoru odvolacieho súdu splnená podmienka vyžadovaná § 18 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., t.j. jeho priama súvislosť s preukázaným nesprávnym úradným postupom policajného orgánu. Pri ostatných vyúčtovaných úkonoch právnej služby uskutočnených za žalobcu bol súdom prvej inštancie ustálený správny právny záver, že tieto trovy konania priamo nesúviseli s nesprávnym úradným

postupom policajných orgánov, keďže sa týkali len samotného trestného konania začatého policajným orgánom 01.07.2015.

24. Odvolací súd sa súčasne stotožňuje s právnym posúdením súdu prvej inštancie o aplikovateľnosti § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. pokiaľ ide o ustálenie výšky náhrady trov vzniknutých žalobcovi súvisiacich s nesprávnym úradným postupom a jeho záverom, že žalobcom bola v medziach tarifnej odmeny podľa citovanej vyhlášky žiadaná odmena za jeden úkon právnej služby vo výške 60,11 Eur a paušálna náhrada nákladov podľa § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. vo výške 8,39 Eur za 1 úkon právnej služby, čo spolu s DPH predstavuje za 1 úkon právnej služby sumu 82,20 Eur. Aj podľa názoru odvolacieho súdu je z takto žalobcom špecifikovaného nároku potrebné pri vydaní rozhodnutia vychádzať, inak by došlo k porušeniu zásady „ne ultra petitum“. Námietku žalovaného o nepreukázaní úhrady tejto sumy považuje odvolací súd za nedôvodnú, nakoľko dôkaz predložený žalobcom (vyúčtovanie trov právneho zastúpenia s potvrdením právneho zástupcu žalobcu o uhradení zálohy 900,- Eur dňa 19.06.2015) postačuje pre záver, že k zaplateniu týchto nákladov právneho zastúpenia žalobcu skutočne došlo. Takýto záver zodpovedá aj právnemu názoru dovolacieho súdu vyslovenému v jeho rozsudku sp. zn. 5Cdo/188/2021 z 30.11.2022 (porovnaj bod 13.2 odôvodnenia označeného rozsudku). Rovnako nedôvodná je aj námietka nepreukázania registrácie platiteľstva DPH právnym zástupcom žalobcu, keď z verejne dostupného zoznamu daňových subjektov registrovaných pre DPH táto jeho registrácia vyplýva. Pre posúdenie dôvodnosti nároku na úrok z omeškania je podstatné, že doručenie odpovede žalovaného k žiadosti žalobcu o prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom dňa 06.11.2017 nebolo medzi stranami sporné.

25. Preto bolo potrebné rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku I., ktorým bolo vyhovené nároku na zaplatenie sumy 82,20 eur s úrokom z omeškania 5% ročne od 07.11.2017 do zaplatenia, predstavujúcej časť nároku na náhradu škody spočívajúcej v náhrade nákladov za právne služby postupom podľa § 387 ods. 1 CSP, ako vecne správne potvrdiť.

26. Zároveň bolo potrebné napadnutý rozsudok v II. zamietajúcom výroku v časti týkajúcej sa nároku na náhradu škody spočívajúcej v náhrade nákladov za právne služby postupom podľa § 388 CSP zmeniť a za ďalší dôvodne uskutočnený úkon právnej služby žalovaného zaviazať k povinnosti zaplatiť žalobcovi ešte sumu 82,20 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5% od 07.11.2017 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej zamietnutej časti, týkajúcej sa nároku na náhradu nákladov za právne služby napadnutý rozsudok postupom podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť. Úrok z omeškania bol žalobcovi priznaný v intenciách § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. v spojení s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov.

27. Žalobca žiadal v súdenej veci aplikovať vo veci § 257 CSP, t.j. z dôvodov hodných osobitného zreteľa nárok na náhradu trov konania žalovanému nepriznať. Svoju žiadosť odôvodňoval samotnou povahou veci, keď bol indikovaný prieťah v trestnom konaní a „nelichotivou“ majetkovou situáciou. Súd prvej inštancie tieto dôvody uznal a stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal. Zohľadnil osobné, zárobkové a majetkové pomery žalobcu ako i to, že žalovaným je štátny orgán, ktorého zastupoval jeho zamestnanec, čo predstavuje jeho pracovný výkon.

28. K predpokladom vydania rozhodnutia súdu o náhrade trov konania podľa § 257 CSP, t.j. možnosti súdu nepriznať úspešnej sporovej strane nárok na náhradu trov konania odvolací súd uvádza, že ide o výnimočnú možnosť, ktorá je takto aj expressis verbis vyjadrená a súčasne naviazaná na existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa. Aplikácia tohto ustanovenia musí zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (pozri napr. R 34/1982). Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax, dnes už ustálenú (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 MCdo 17/2009, 5 Cdo 67/2010 či 3 MCdo 46/2012), podľa ktorej nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanom spore neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú,

a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Aj tu však treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, či teda na ponechanie účinkov právnej normy nie sú dané dôvody. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR, III. ÚS 292/07, či I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 727/2000). Ustanovenie § 257 CSP neslúži na zmierňovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami (pozri nález Ústavného súdu ČR, I. ÚS 2862/07). K aplikácii ustanovenia § 257 dochádza aj z aspektov sociálnych. Okolnosti hodné osobitného zreteľa sa v takýchto prípadoch môžu vyskytnúť v akomkoľvek sporovom konaní. Pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa súd prihliada na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery všetkých strán sporu (teda nielen tej strany, ktorú by podľa všeobecných ustanovení zaťažovala povinnosť nahradiť trovy konania, ale aj tej strany, ktorej majetková sféra by bola výnimočným nepriznaním náhrady trov dotknutá) a všímať si aj okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu nároku na súde a ich postoj v konaní (pozri R 24/1964). Dôvodom spočívajúcim v pomeroch strán je napríklad skutočnosť, že sa strana, ktorá nemala úspech vo veci, ocitne v takej závažnej sociálnej alebo majetkovej situácií, ktorá predstavuje dôvod hodný osobitného zreteľa. Je však nutné prihliadnuť aj na pomery druhej strany sporu. Iba konštatovanie, že rozhodnutie o výnimočnom nepriznaní práva na náhradu trov konania nezasiahne nepriaznivo do majetkovej sféry úspešnej strany bez toho, aby sa súd majetkovou sférou tejto strany akokoľvek zaoberal, je neprípustné a takýto postup možno z hľadiska súdu hodnotiť ako svojvoľný. Použitie § 257 CSP neodôvodňuje ani fakt, že strana nie je solventná, alebo, že zárobková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u jej protistrany. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, teda, inými slovami, na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok.

29. V okolnostiach prípadu žalobca existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa tkvejúcich v jeho nelichotivej majetkovej situácie dostatočným spôsobom nepreukázal, hoc mu bol na to vytvorený dostatočný priestor, najmä po prvom rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sa podrobne zaoberalo splnením podmienok pre aplikáciu § 257 CSP. Odvolací súd nespochybňuje, že do práv žalobcu bolo zasiahnuté, no existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa v súdenej veci nebola preukázaná a teda nie je ani daná.

30. Predmetom sporu však bol žalobcov nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, v ktorom bol žalobca neúspešný v dôsledku neunesenia dôkazného bremena, ďalej nárok na náhradu škody titulom zložených preddavkov, v ktorom bol žalobca taktiež neúspešný pre neexistenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom policajných orgánov a vzniknutou škodou a napokon aj nárok na náhrada škody titulom trov trestného konania, ohľadne ktorého bol žalobca úspešný len v rozsahu 164,40 Eur z uplatnenej sumy 900,- Eur. Naopak žalovaný bol plne úspešný pokiaľ ide o nárok na náhradu škody v sume 16.165,- Eur s príslušenstvom, ako aj pokiaľ ide o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 1.000,- Eur s príslušenstvom, a v podstatnej miere úspešný pokiaľ ide o nárok náhradu škody spočívajúcej v trovách právneho zastúpenia (v rozsahu 735,60 Eur z uplatneného nároku 900,- Eur). Úspech žalobcu v rozsahu sumy 164,40 Eur s príslušenstvom nepredstavuje ani 1% kvantifikovaného súhrnu všetkých žalobcom uplatnených nárokov (17.900,60 Eur), preto neúspech žalovaného, ktorý si nárok na náhradu trov konania uplatnil je potrebné hodnotiť ako nepatrný. Žalovaný má teda voči žalobcovi v zásade nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v plnom rozsahu (§ 255 ods. 1 a § 396 ods. 1, 2 CSP), čo bolo prenesené do výroku III. tohto rozsudku.

31. Dovolacie konanie predstavuje samostatnú, od ostatného konania nezávislú časť konania, čo zakladá súdu možnosť nezávisle od celkového výsledku sporu rozhodnúť len o trovách dovolacieho konania, s prihliadnutím na úspech sporovej strany v dovolacom konaní, bez ohľadu na definitívny výsledok sporu (takýto stav by mal následne nájsť vyjadrenie vo výroku rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, pozn.). Základné ustanovenie o nároku na náhradu trov konania vyjadrené v § 255 Civilného sporového poriadku (zásada úspechu v konaní) nevylučuje rôzny pomer úspechu v jednotlivých fázach konania, ktorý by vyústil do rozhodnutia o nároku na náhradu trov jednotlivých konaní (§ 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku) samostatnými výrokmi. Takéto rozhodnutie potom tvorí základ pre rozhodnutie súdu prvej inštancie postupom uvedeným v § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku (k tomu porovnaj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 453/2019 z 19.11.2019). Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd samostatným výrokom IV. rozhodol aj nároku na náhradu trov dovolacieho konania aplikujúc § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov dovolacieho konania právo. Vychádzal pritom zo zistenia, že pomer úspechu a neúspechu žalobcu

bol v dovolacom konaní približne rovnaký (k tomu porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo 19/2010). Totiž v danom prípade bol žalobca úspešný ohľadne nároku na náhradu škody spočívajúcej v náhrade nákladov za právne služby, ktorý si uplatnil v rozsahu 900,- Eur (v tejto časti došlo k zrušeniu rozsudku odvolacieho súdu č. k. 12Co/10/2021 z 13.05.2021) a neúspešný ohľadne nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú si uplatnil v rozsahu 1.000,- Eur (v tejto časti bolo dovolanie žalobcu rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/188/2021 z 30.11.2022 zamietnuté).

32. Podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Preto na ďalšiu argumentáciu strán zachádzajúcu do nadbytočných podrobností, nespôsobilú už privodiť úspech ich odvolaniu, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

33. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).